

משטרה פולנית

(Policja Polska; גרמנית: Polnische Polizei). משטרה מורכבת משוטרים פולנים, כפופה לשלטונות הכיבוש הגרמניים בשטח הגנרלגוברנמן. האוכלוסייה הפולנית כינתה אותה 'המשטרה הכחולה' בגלל צבע המדים.

לאחר כניעתה של פולין בתום מערכת ספטמבר 1939 קראו שלטונות הכיבוש הגרמניים לשוטרי משטרת פולין, ששמה הרשמי היה 'המשטרה הממלכתית' (Policja Panstwowa), להתייצב להמשך שירותם. רוב השוטרים נענו והתייצבו לשירות בתחנות המשטרה. כעבור כמה שבועות פוזרו באזורים שסופחו לרייך יחידות המשטרה הפולנית. כמה שוטרים נאסרו ואחרים הוכרחו לעבור לשרת בשטח הגנרלגוברנמן.

לאחר הקמת הגנרלגוברנמן הקימו שם השלטונות הגרמניים את המה"פ משוטרים של המשטרה הממלכתית הפולנית לשעבר. המה"פ פעלה בערים ובנפות בתחנות המשטרה שמלפני המלחמה, אך לא הוקם פיקוד כללי וגם לא מיפקדות אזוריות (מיפקדות של המחוזות). מיפקדות של המשטרה הפולנית בערים ובנפות היו כפופות למיפקדות המקומיות של משטרת הסדר הגרמנית.

כוח האדם במה"פ גדל מ-8,700 בפברואר 1940 ל-11,000 באפריל 1941 ול-12,000 בנובמבר 1942, והגיע לשיא של כ-16,000 בשנת 1943. באוקטובר 1941 הוקם בעיירה נובי סונץ'

(Nowy Sacz) בית-ספר לשוטרים פולנים כדי לחזק את המה"פ.

שוטרי המה"פ היו מצויידים באקדחים וברובים ולבשו את מדיהם שמלפני המלחמה, פרט לסמלים פולניים, שהוסרו ממדיהם.

השלטונות הגרמניים הטילו על המה"פ לטפל בעיקר בפשעים פליליים, אך היא הופעלה בקנה-מידה נרחב גם במאבק עם ההברחות והאוכלוסייה היהודית. המה"פ היתה פעילה בשיטור בגטאות הגנרלגוברנמן ובחיפוש אחר היהודים שנמלטו מגטאות וממחנות ושחיפשו מיקלט בקרב האוכלוסייה הפולנית או ביערות. במילוי התפקידים הללו גילתה המה"פ מסירות מוחלטת לשלטונות הנאציים, אף שהיו גם מקרים מעטים של הושטת עזרה ליהודים מצידם של שוטרים אחדים.

חשיבות מיוחדת היתה לשירותה של המה"פ בורשה, מרכז תנועות ההתנגדות בפולין הכבושה. במה"פ בורשה שירתו ביוני 1942 3,150 איש, ובכללם 60 קצינים. מפקדי המה"פ בורשה היו: מריאן קוזיילבסקי (מאוקטובר 1939 עד מאי 1941); אלכסנדר רשצ'נסקי (ממאי 1941 עד מרס 1943); ופרנצישק פשימוסיסקי (ממרס 1943 עד מרד ורשה הפולני באוגוסט 1944), כולם בדרגת סגן-ניצב.

המה"פ הופעלה בשיטור בשערי הגטו בורשה, וכוח של 400 שוטרים היה מיועד לפעילות סיור בתוך הגטו. בדיכוי מרד גטו ורשה פעל כוח של 367 שוטרים מן המה"פ, במסגרת הכוח הגרמני שבפיקודו של הגנרל יירגן שטרופ. המה"פ פעלה גם לגילוי היהודים שנמלטו מן הגטו ל"צד הארי" של העיר. היא גם השתתפה בחטיפות הפולנים ברחובות ורשה לעבודת כפייה בגרמניה שאירגנה המשטרה הגרמנית.

משנת 1942 הופעלה המה"פ גם במאבק עם הפרטיזנים וספגה אבידות. בשנה ההיא היו למה"פ 84 הרוגים ו-90 פצועים.

ביוני 1942 הוקם גדוד מיוחד של המה"פ, גדוד 202, שהיה מיועד ללחימה בפרטיזנים. תחילה הופעל הגדוד נגד יחידות פרטיזנים של יהודים ושל שבויי מלחמה סובייטים ביערות באיזור קולבושובה (Kolbuszowa). בסוף 1943 הועבר הגדוד ללחימה בפרטיזנים באוקראינה ושם התפורר והושמד בקרבות. המחתרת הפולנית מכול הזרמים ביקרה בחריפות רבה את התנהגותה של המה"פ, בגלל היקף שיתוף-הפעולה שלה עם הכובש הגרמני, הסחיטות וההידרדרות המוסרית. ציין גם ההיקף הרב בהשתתפותה ברדיפות ובפעולות רצח היהודים. כמה שוטרים הוצאו להורג בידי המחתרת בעוון שיתוף-פעולה עם הנאצים, ביניהם מפקד המה"פ בורשה סגן-ניצב רשצ'ינסקי וקצין המשטרה רומאן שווינציצקי.

ב-27 ביולי 1944, לאחר שחרור מחוז לובלין, הוציא הוועד הפולני לשחרור לאומי (PKWN; Polski Komiter Wyzwolenia Narodowego) צו בדבר פיזור המה"פ וביטול שירותה, כגוף ששירת את הכובש הנאצי. במקומה הוקם גוף משטרתי חדש, 'המיליציה האזרחית' (Milicja Obywatelska).